Projekt „Liderzy kooperacji"
realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020

WSPÓŁPRACA PARTNERSKIEGO ZESPOŁU KOOPERACJI (PZK) Z RODZINĄ W MODELU KOOPERACJI W GMINACH WIEJSKICH

MIEJSCE i OKRES WSPÓŁPRACY	Gmina: wiejska, województwo: podlaskie **Okres współpracy z rodziną: 16 miesięcy,** wrzesień 2019r. – grudzień 2020r.
SKŁAD PZK WSPÓŁPRACUJĄCY Z RODZINĄ	1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. 3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 4. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna. 5. Gminna Biblioteka Publiczna. 6. Szkoła Podstawowa. 7. Centrum Kultury. 8. Komenda Powiatowa Policji 9. Szpital Ogólny 10. Zespół kuratorów sądowych
PODSTAWA OPRACOWANIA	Dokumenty dotyczące współpracy: Karta Oczekiwań (wrzesień 2019), Indywidualny Plan Współpracy (IPW) i jego aktualizacje (wrzesień). Wnioski z warsztatu diagnostycznego, monitorującego i ewaluacyjnego z Rodziną. Dane z superwizji. Informacje zwrotne, ewaluacja współpracy przez PZK.
DECYZJA O WSPÓŁPRACY W MODELU	
UZASADNIENIE	Rodzina (12 osób – Matka, 9 Dzieci, Teść i Szwagierka) współpracowała z asystentem rodziny od czerwca 2018 roku. **Praca nie przynosiła znacznych efektów i dlatego Rodzina została przez niego została zgłoszona do współpracy**. Wszyscy członkowie Rodziny potrzebują wsparcia wielu instytucji, aby dokonać zmian w swoim życiu oraz na nowo odzyskać wiarę we własne siły i włączyć się aktywnie w życie społeczne. Zarówno jej członkowie, jak i instytucje widzą, że będzie to możliwe, jeżeli obie strony będą wspólnie do tego dążyć i nie zatrzymają się w połowie drogi. Oczekiwania wobec rodziny, to przede wszystkim osiągniecie optymalnego poziomu stabilizacji sytuacji Rodziny i bezpieczeństwa dzieci oraz utrzymanie abstynencji.
MOCNE STRONY I ZASOBY	**RODZINA:** – Matka lubi zajmować się domem (piecze ciasta, gotuje, pielęgnuje rośliny i uprawia warzywa), – Matka spędza wolny czas z dziećmi, chodzi z nimi na spacery, – trwanie w trzeźwości przez Matkę, – chęć współpracy z instytucjami, – chętnie uczestniczy w kursach, szkoleniach, – zapewnienie Matce udziału w zajęciach terapeutycznych z psychologiem. **PARNTERSKI ZESPÓŁ KOOPERACJI:** – zapewnienie dzieciom udziału w zajęciach, – doświadczenie w pracy członków PZK z rodzinami, umiejętności, kompetencje członków PZK do pracy z rodziną, – znajomość trudności występujących w gminie, – zaangażowanie specjalistów w pracę z rodziną,

	– wsparcie superwizora, doradcy.
POTRZEBY	**WSKAZANE PRZEZ RODZINĘ:** – zachowanie całkowitej abstynencji przez Matkę, – zapewnienie warunków dla rozwoju dzieci poprzez udział w zajęciach wyrównawczych, – wzmocnienie więzi i relacji między członkami Rodziny, – wzmocnienie Matki, edukacja dotycząca zdrowia i radzenia sobie z problemami, – rozwijania umiejętności wychowawczych Matki. **OKREŚLONE PRZEZ PZK:** – skoordynowanie działań specjalistów na rzecz rodziny, – poszerzenie oferty pomocowej dla rodziny, – rozwój umiejętności i kompetencji specjalistów w zakresie pracy z rodziną, – przeciwdziałanie spożywaniu alkoholu przez Matkę.

OGÓLNY PRZEBIEG WSPÓŁPRACY Z RODZINĄ

Pracownik socjalny GOPS zgłosił Rodzinę do pracy Modelem, następnie wspólnie przygotowano Kartę Oczekiwań. Na spotkaniu PZK pracownik socjalny opisał Rodzinę i po głosowaniu podjęto decyzję o rozpoczęciu współpracy. Rodzina wyraziła zgodę na współpracę w Modelu. Pracownik socjalny prowadził wywiad środowiskowy. Na początku współpracy wyznaczono, po uzgodnieniu z Rodziną, tzw. pracownika kluczowego i opracowano IPW, wykorzystano listy usług i aktywności oraz możliwości własne Rodziny. Indywidualny Plan Współpracy był aktualizowany podczas 3 warsztatów z udziałem Rodziny i przy wsparciu superwizora. **Działania zaplanowane w Indywidualnym Planie Współpracy realizowano w ramach projektu socjalnego oraz w ramach działań prowadzonych przez instytucje tworzące PZK.**

SZCZEGÓŁOWY PRZEBIEG WSPÓŁPRACY Z RODZINĄ

1. DIAGNOZOWANIE WIELOWYMIAROWE

Rodzina uczestniczyła w 3 warsztatach współpracy (diagnostycznych, monitorujących i ewaluacyjnych) prowadzonych przez przedstawicieli PZK. W trakcie warsztatów, zarówno rodzina, jak i wszyscy członkowie byli bardzo zaangażowani, chętnie pracowali metodami TRS, genogramem, techniką projekcyjną. Skorzystanie przy diagnozowaniu z w/w metod było nowością. Pozwoliło to lepiej obu stronom określić potrzeby Rodziny i ustalić IPW. **Wielowymiarowe diagnozowanie uwzględniające całościowe postrzeganie sytuacji Rodziny przez nią samą było dla Matki bardzo ważne, gdyż poczuła, że są ludzie, którzy chcą ją wesprzeć i że ona i jej dzieci są ważne oraz mają szansę zmiany na lepsze**. Realizowano IPW zgodnie z założeniami Modelu, systematycznie monitorując działania, kierując się pracą na zasobach i mocnych stronach oraz potencjalnych możliwościach Matki.

2. PRACOWNIK KLUCZOWY I JEGO ROLA

Na pracownika kluczowego Rodzina wybrała **asystenta rodziny.** Pracownik kluczowy systematycznie współpracował z Rodziną oraz pracownikami socjalnymi, specjalistami ze szkoły, dzielnicowym oraz kuratorem. Dzięki regularnym kontaktom – zarówno bezpośrednim, jak również telefonicznym pracownik kluczowy miał lepszy wgląd w sytuację Rodziny.

3. INDYWIDUALNY PLAN WSPÓŁPRACY (IPW)

CELE WSPÓŁPRACY	**CEL A** – FUNKCJONOWANIE RODZINY **CEL B –** WIĘZI I RELACJE MIĘDZY CZŁONKAMI RODZINY ORAZ INTEGRACJA RODZINY W SPOLECZNOŚCI LOKALNEJ **CEL C –** UMIEJĘTNOŚCI WYCHOWAWCZE
CEL A	**OCENA NA SKALI**

FUNKCJONOWANIE RODZINY	OCENA/ CZAS	1	2 IX 2019	3	4	5	6	7	8 XII 2020	9	10
	Aktualna IX.2019	Wskazano 2: Matka chce zachować trzeźwość, ale nie jest w stanie wytrwać dłużej w abstynencji.									
	Planowana XII.2020	Wskazano 8: Wytrwanie, zachowanie w trzeźwości na okres krótki (od warsztatów do 1 miesiąca) i dłuższy czyli do grudnia 2020r.									
	Osiągnięta XII.2020	Wskazano 8: Osiągnięto założony plan.									

CELE SZCZEGÓŁÓWE:	ZAANGAŻOWANE INSTYTUCJE/OSOBY	ZAPLANOWANO	ZREALIZOWANO
– wytrwanie przez Matkę w trzeźwości początkowo przez miesiąc	Poradnia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, GKRPA	TAK	TAK
– podjęcie przez Matkę terapii do 10 października 2019 roku, systematyczne uczęszczanie na terapię w szpitalu	GKRPA	TAK	TAK
– utrzymanie w trzeźwości Matki przez dłuższy czas	Poradnia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, GKRPA	TAK	TAK

CEL B	**OCENA NA SKALI**										
WIĘZI I RELACJE MIĘDZY CZŁONKAMI RODZINY ORAZ INTEGRACJA RODZINY W SOŁECTWACH	OCENA/ CZAS	1	2 IX 2019	3	4	5	6	7	8 Planowane XII 2020	9 Osiągnięte XII 2020	10
	Aktualna IX.2019	Wskazano 2: 1 dziecko uczestniczyło w zajęciach wyrównawczych.									
	Planowana XII.2020	Wskazano 8: Wsparcie możliwości rozwoju Rodziny poprzez pomoc specjalistyczną, wspólne i aktywne spędzanie czasu, rozwój swoich pasji i zainteresowań, integrację z innymi rodzinami w sołectwie. Zorganizowanie wsparcia i wyrównania edukacyjnego dla dzieci (uczestnictwo w zajęciach wyrównawczych, współpraca z psychologiem, pedagogiem, wsparcie przez asystenta i pedagoga szkolnego). Mobilizacja i uaktywnianie dzieci i Matki, do działań prospołecznych.									

	Osiągnięta XII.2020	Wskazano 9: Osiągnięto założony plan. Dodatkowym efektem było to, że zajęcia wyrównawcze nie tylko zniwelowały braki, ale znacznie poprawiły wyniki w nauce.		
	CELE SZCZEGÓŁÓWE:	**ZAANGAŻOWANE INSTYTUCJE/OSOBY**	**ZAPLANOWANO**	**ZREALIZOWANO**
	– indywidualna terapia psychologiczna w miejscu zamieszkania,	Psycholog	TAK	TAK
	– wspólny udział rodziny w zajęciach, aktywnościach, festynach rodzinnych,	CKGK, GBP, SP	TAK	TAK
	– zajęcia integracyjne, edukacyjne, rozrywkowe,	Animator	TAK	TAK
	– integracja rodziny	GOK	TAK	TAK

CEL C **UMIEJĘTNOŚCI WYCHOWAWCZE**	**OCENA NA SKALI**										
	OCENA/ CZAS	1	2 IX 2019	3	4	5	6	7 Osiągnięte XII 2020	8 Planowane XII 2020	9	10

	Aktualna IX.2019	Wskazano 2: Matka bardzo kochająca dzieci, ale bez umiejętności wychowawczych z powodu uzależnienia.		
	Planowana XII 2020	Wskazano 8: Wsparcie w nabyciu praktycznych umiejętności i uświadomieniu sobie przez Matkę konieczności zmiany podejścia wychowawczego wobec swoich dzieci. Zwiększenie świadomości na temat zapewnienia prawidłowej opieki nad dziećmi. Wsparcie psychofizyczne dzieci poprzez spotkania z psychologiem. Zadbanie o potrzeby emocjonalne Matki – pomoc w nauce i uświadamianiu sobie emocji i określania potrzeb.		
	Osiągnięta XII.2020	Wskazano 7: Osiągnięto częściowo założony plan. Pani wykonała wiele pracy nad sobą.		
	CELE SZCZEGÓŁÓWE:	**ZAANGAŻOWANE INSTYTUCJE/OSOBY**	**ZAPLANOWANO**	**ZREALIZOWANO**
	– ukazanie pozytywnych ról dorosłych i dzieci	Psycholog	TAK	TAK
	– udział osób dorosłych w grupowych warsztatach umiejętności wychowawczych w świetlicy wiejskiej	Psycholog, pedagog	TAK	TAK
	– wspólne zajęcia Rodziców z dziećmi	Rodzina, Psycholog, Animator	TAK	TAK

	– zapewnienie opieki nad dziećmi w trakcie zajęć rodziców	Animator	TAK	TAK

4. EMPOWERMENT W REALIZACJI WSPÓŁPRACY

W trakcie warsztatów, zarówno Rodzina, jak i wszyscy członkowie PZK byli bardzo zaangażowani, chętnie pracowali podejściem PSR, genogramem, techniką projekcyjną, Skorzystanie przy diagnozowaniu z wskazanych technik było nowością. Praca na zasobach, umożliwienie czynnego udziału członkom Rodziny w procesie zmiany, wpłynęły na poprawę jej sytuacji życiowej, zgodnie z zasadą empowerment. **W pracy z rodziną wykorzystywano metody i narzędzia: praca na zasobach, podejście skoncentrowane na rozwiązaniach, rozmowy wzmacniające z rodziną, informacje zwrotne o postępach pracy.**

5. KONTYNUACJA WSPARCIA

Realizacja wspólnego przedsięwzięcia przez przedstawicieli różnych instytucji – członków PZK, pozwoliła na kompleksowe wsparcie Rodziny, zapewniając jej szeroki wachlarz możliwości rozwoju. Kooperacja przyczyniła się do wymiany doświadczeń, rozwoju umiejętności, kompetencji zawodowych, wzmocnienia współpracy międzyinstytucjonalnej. Praca w tym charakterze umożliwiła świadczenie usług na wysokim poziomie, których dotychczas w gminie, w taki sposób, nie realizowano. Rodzina obecnie (styczeń 2021) korzysta z systematycznego wsparcia różnych instytucji. Dalej współpracuje z psychologiem, gdyż ma potrzebę powierzenia mu trosk i problemów. Dzieciom zapewniono terapię logopedyczną (PPP) oraz zajęcia wyrównawcze w szkole (Szkoła Podstawowa). **Kontynuacja wsparcia następuje poprzez działania asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, poszczególnych członków PZK oraz udział Rodziny w projekcie „Odzyskać Dziecko" .**

6. EFEKTY PODJĘTYCH DZIAŁAŃ

Podjęte działania przyczyniły się do poprawy funkcjonowania Rodziny, a także wpłynęły na wzrost umiejętności w pełnieniu ról społecznych. **Rodzina wspólnie i aktywnie spędzała czas, rozwijając swoje pasje i zainteresowania oraz integrowała się z innymi rodzinami w sołectwie.** Współpraca przyczyniła się do pozostawania dzieci w Rodzinie. Wpłynęła także na aktywizację Rodziny i wzrost odpowiedzialności oraz terminowe wykonywanie badań dzieci, uległ poprawie ich rozwój psychofizyczny. Zauważono wzrost poziomu życia Rodziny, Widoczna zmiana w obszarach: uregulowanie spraw urzędowych oraz poczucie własnej wartości i w wyglądzie członków Rodziny. **Utrzymanie abstynencji - występowanie dłuższych okresów abstynencji przez członka rodziny – Matki.**

PODSUMOWANIE WSPÓŁPRACY PZK

Praca Rodziny z PZK była nowatorska pod każdym względem dla obu stron. Nowe techniki i formy nie były stosowane w pracy socjalnej wcześniej. Do tej pory nie było możliwości aby problemami Rodziny zajmowało się tak wielu specjalistów z różnych dziedzin. **Dzięki temu, że potrzeby Rodziny analizowano w sposób kompleksowy, wielowymiarowy, pozwoliło to, w tak krótkim czasie, dokonać zmian w postawach jej członków.**

Członkowie PZK pomogli zrozumieć Matce, ale bez narzucania, że priorytetem są dzieci, ich bezpieczeństwo i zdrowie. Ustalony wspólnie Indywidualny Plan Współpracy okazał się bardzo przydatny. Realizacja wspólnego przedsięwzięcia różnych przedstawicieli instytucji – członków PZW pozwoliła na kompleksowe wsparcie rodziny, zapewniając jej dostęp do szeregu usług, z których wcześniej nie miała możliwości skorzystać.

INFORMACJE ZWROTNE

KOMENTARZ PRACOWNIKA KLUCZOWEGO GOPS	*Potrzeby rodziny wynikają z ich oczekiwań, a nie są narzucone odgórnie od współpracujących instytucji. NIKT z zespołu nie decydował za rodzinę co jest Rodzinie potrzebne.*
DORADCY	*Mamie było niezbędne wsparcie wielu instytucji. Efektem realizacji naszych działań jest polepszenie sytuacji dzieci i rodziny, utrzymanie dzieci w środowisku domowym.*